

การพัฒนาคณาวิชาชีกษาศมรณณะสูง ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับ กลุ่มเครือข่าย

Developing of High-Performance Vocational Teachers Through Network-level Professional Learning Communities

เลอพงษ์ สุวรรณันท์*
Loephong Suwannant^{1*}

Received: 15 May 2026
Revised: 22 May 2026
Accepted: 4 June 2026

Abstract

This academic article aimed to study the concepts, approaches, and models for Developing High-Performance Vocational Teachers Through Network Professional Learning Communities (Network PLC). The study was based on Vocational Education Development policies, teacher competency development concepts, expected performance levels according to professional positions and academic ranks, as well as experiences from projects aimed at enhancing the competencies of vocational teachers and educational personnel toward excellence in innovation and academic practices. The findings revealed that the development of High-Performance Vocational Teachers should focus on enhancing teachers' professional knowledge, skills, and attributes that enable them to create learning innovations, conduct research, and effectively improve student learning outcomes. Network Professional Learning Communities serve as a significant mechanism that encourages teachers to exchange knowledge, collaboratively develop innovations, and establish academic cultures through collegial collaboration. The development approaches can be implemented at the teacher, institutional, and vocational institute levels through workshops, research and innovation development activities, academic presentations, and continuous publication of research articles. Such development should be systematically and continuously conducted in multiple phases and may integrate blended learning approaches combining onsite and online formats. The outcomes of this development process contribute to enhancing vocational teacher competencies, improving learner quality, and creating sustainable positive impacts on Vocational Education Development at the national level.

Keywords: High-Performance Vocational Teachers; Network-Level; Professional Learning Community

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด แนวทาง และรูปแบบการพัฒนาคณาวิชาชีกษาศมรณณะสูงผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่าย โดยศึกษาจากนโยบายการพัฒนา

¹แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร 10500

¹Electrical Power Department, Siphaya Poly Technical College, Bangkok, 10500, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: loephong@live.com

อาชีวศึกษา แนวคิดการพัฒนาสมรรถนะครู การพัฒนาครูตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ ตลอดจนประสบการณ์การดำเนิน โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางนวัตกรรมและวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเชิงวิชาชีพที่สามารถสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ วิจัย และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่ายเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมพัฒนานวัตกรรม และสร้างวัฒนธรรมทางวิชาการบนพื้นฐานของความร่วมมือแบบกัลยาณมิตร แนวทางการดำเนินงานสามารถพัฒนาได้ทั้งในระดับครูผู้สอน ระดับสถานศึกษา และระดับสถาบันการอาชีวศึกษา ผ่านกิจกรรมอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การนำเสนอผลงานทางวิชาการ และการตีพิมพ์บทความวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยควรดำเนินการในลักษณะเป็นระบบ และต่อเนื่องหลายระยะ รวมทั้งประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาแบบผสมผสานทั้งออฟไลน์และออนไลน์ ผลจากการพัฒนาดังกล่าวจะช่วยยกระดับสมรรถนะครูอาชีวศึกษา ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาของประเทศอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง; ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; ระดับกลุ่มเครือข่าย

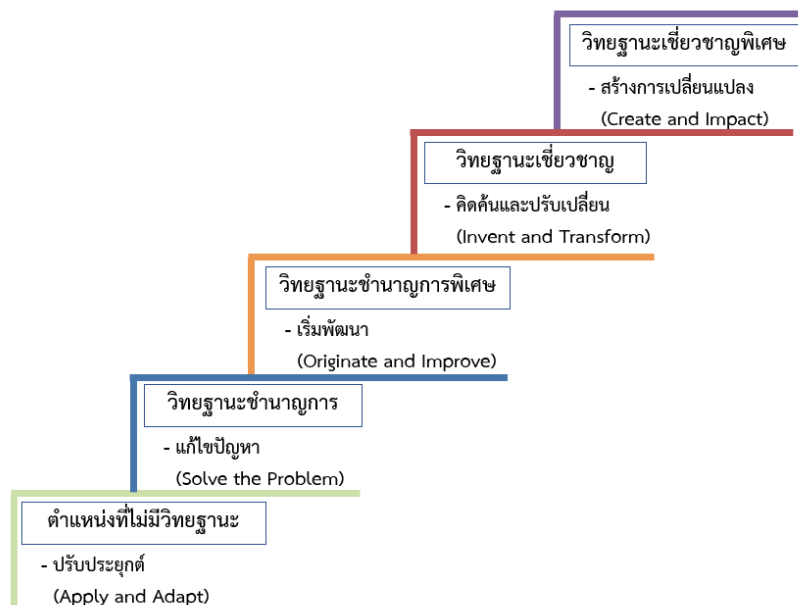
บทนำ

แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นความคาดหวังตามเจตนารมณ์ของการจัดการอาชีวศึกษาไว้ดังนี้ “ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีคุณธรรม คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ” โดยมี 4 พันธกิจเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว คือ (1) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากล (2) ขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชนทุกช่วงวัย (3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาภายใต้หลักธรรมาภิบาลโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (4) พัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสร้างองค์ความรู้เพื่อการจัดการอาชีวศึกษา และพัฒนาวิชาชีพ และ (5) พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพด้วยวิธีที่หลากหลาย จากพันธกิจดังกล่าว ครูอาจารย์ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษา ขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่าน 8 ประเด็นการพัฒนา (8 Agenda) ประเด็นการพัฒนาที่ 6 ยกระดับการบริหารและการพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษา ข้อ 6.4 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรสู่การเป็นบุคลากรอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรสู่การเป็นบุคลากรอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงนั้นมีหลายวิธี และหลายกระบวนการ วิธีการ

หนึ่งที่มีพลังและมีประสิทธิภาพ คือ การพัฒนาครูอาชีพศึกษาสมรรถนะสูง ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพระคัมภีร์เครือข่าย

การพัฒนาสมรรถนะครูตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ

หัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จด้านครูผู้สอนซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จ (Teacher as a Key of Success) ครูต้องมีการพัฒนาให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ ได้แก่ (1) ปฏิบัติและเรียนรู้ (Execute and Learn) เป็นระดับที่ครูผู้ช่วยสามารถจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ในเนื้อหา และสมรรถนะวิชาชีพครูในระหว่างเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้ม (2) ปรับประยุกต์ (Apply and Adapt) สามารถปรับประยุกต์ความรู้และศาสตร์การสอนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและความแตกต่างของผู้เรียน (3) แก้ไขปัญหา (Solve the Problem) ระบุปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (4) ริเริ่มพัฒนา (Originate and Improve) สามารถปรับปรุงพัฒนางานให้ดีกว่าเดิมได้ สอนให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด (5) คิดค้น ปรับเปลี่ยน (Invent and Transform) และ (6) สร้างการเปลี่ยนแปลง (Create and Impact) สามารถสร้างผลกระทบให้เกิดขึ้นนอกเหนือจากห้องเรียน สามารถสอนให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564) ระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งวิทยฐานะ
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2564)

จากภาพที่ 1 การพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง ครูผู้สอนจะต้องมีทัศนคติ ความคิด (Thinking Mindset) เป้าหมายสำคัญที่สุดของการพัฒนาคือคุณภาพของผู้เรียน การมีเป้าหมายเช่นนี้ทำให้ครูอาจารย์มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาประสบการณ์สอนที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มความเป็นนักวิชาการอาชีวศึกษาขึ้นในตัวของครูอาจารย์ จากตำแหน่งที่ไม่มีวิทยฐานะสู่ตำแหน่ง วิทยฐานะที่สูงขึ้น จนถึงวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ สมรรถนะเริ่มต้น คือ ปรับประยุกต์ สู่การแก้ไขปัญหา การริเริ่มพัฒนา การคิดค้นปรับเปลี่ยน และสร้างการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง

การพัฒนาสมรรถนะครู หมายถึง กระบวนการให้เกิดความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ วิชาชีพครูที่มีสมรรถนะสูง ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเชิงลึก เพื่อเป็นครูผู้นำทางวิชาชีพ (Professional Teacher Leader) เช่น เป็นครูผู้นำทางปัญญาวิชาการ ผู้นำจิตวิญญาณ ครูผู้นำการสร้างสรรค์ ครูนวัตกรรม ครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง ครูผู้นำความรู้ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2568) ยุคที่ ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นรวดเร็วและพลิกผัน (Disruption) การพัฒนาสมรรถนะครูในทุกมิติ เช่น ด้าน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีและยุคสมัย ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นต้น การพัฒนาครูในทุกมิติ ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องตลอดอาชีพครู จะทำให้เป็นครูสมรรถนะสูง กลายเป็นผู้สร้างนวัตกรรม นักวิจัย และนักวิชาการอาชีวศึกษา เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีบทบาทความวิจัยตีพิมพ์สม่ำเสมอ และเป็นที่ยอมรับ ในวงวิชาการทุกระดับ ผลของการพัฒนาสมรรถนะครูสู่การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ของคุณวุฒิอาชีวศึกษาทั้งระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรีสาย เทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ (ทล.บ.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ (ปวพ.) ต้องสอดคล้อง กับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบัน วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยผลลัพธ์การเรียนรู้ อย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล (2) ด้านความรู้ความเข้าใจ (3) ด้านทักษะ และ (4) ด้าน ความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567a, 2567b, 2567c) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2568) ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสำคัญที่สุด คือ ด้านความสามารถ ในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ครูอาจารย์อาชีวศึกษาจะต้องเน้น และ พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการประยุกต์ใช้ความรู้ สมรรถนะในการแก้ปัญหา สู่การเป็นนักประดิษฐ์ และผู้สร้างนวัตกรรม

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่าย

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) คือ แนวทางดำเนินการที่ช่วยให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นมากกว่าการสอน โดยอาศัยการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เป้าหมายเดียวกัน ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จร่วมกัน (Dufour, 2007; Mayer & Lloyd, 2011) และเป็นนวัตกรรมสำหรับพัฒนาครู โดยครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาารวมตัว วมใจ วมพลัง และร่วมมือกันบนพื้นฐานวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย คือ การพัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบ่งระดับได้ 3 ระดับ คือ ระดับสถานศึกษา ระดับเครือข่าย และระดับชาติ (สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา, ม.ป.ป.) ครูอาจารย์จะคุ้นเคยกับการดำเนินกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสถานศึกษา เนื่องจากเป็นนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การดำเนินกิจกรรมมีข้อดีหลายอย่าง เช่น เกิดมุมมองใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสอน และเกิดความร่วมมือทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Gore & Rosser, 2022) เป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกันที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ดีขึ้น (Carr, 2024) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพครู (Baisden, 2023) แต่กิจกรรมระดับนี้มีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น (1) การรวมกลุ่มของครูอาจารย์ที่มีแนวคิดที่คล้ายกันเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก (2) ภาระงานสอนและงานอื่นที่ได้รับมอบหมายทำให้ยากต่อการจัดสรรเวลาสำหรับกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างสม่ำเสมอ (3) มุมมองของครูอาจารย์ที่ร่วมทำกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกิจกรรมที่ต้องทำตามนโยบาย เป็นภาระงานเพิ่มเติมมากกว่าการพัฒนาวิชาชีพอย่างแท้จริง (4) การดำเนินกิจกรรมเน้นรูปแบบมากกว่าสาระ เช่น เน้นการทำเอกสารให้ครบถ้วนแต่ขาดการอภิปรายหรือสรุปรายละเอียดในเชิงลึก (5) ขาดกระบวนการติดตามผลที่เป็นระบบ (6) ขาดระบบการจัดเก็บข้อมูล และส่งต่อองค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรม (7) ขาดงบประมาณสนับสนุนสำหรับการสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการวิเคราะห์ปัญหา และ (8) ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำกรณีปัญหาในห้องเรียนซับซ้อนเกินกว่าที่ครูอาจารย์ภายในกลุ่มจะแก้ไขได้ ครูอาจารย์จึงต้องเปลี่ยนแนวทางการทำงานจากทำโดดเดี่ยวคนเดียว เป็นการทำงานและเรียนรู้เป็นทีม (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่าย (Network Level) หมายถึง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ขับเคลื่อนในลักษณะการรวมตัวกันของกลุ่มวิชาชีพจากองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มุ่งมั่นร่วมกันสร้างชุมชน เครือข่าย ภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจ สร้างความสัมพันธ์ และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน อาจจะมีเป้าหมายที่เป็นแนวคิดร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรการสอนเฉพาะ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน และกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือของสมาชิกวิชาชีพครู (สำนัก

พัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา, ม.ป.ป.) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพระคัมภีร์กลุ่มเครือข่ายจะทรงพลังมากกว่าระดับสถานศึกษา เนื่องจากเป็นการรวมตัวกันของสมาชิกวิชาชีพครูที่มีอุดมการณ์ร่วมกัน มีความสนใจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Liu et al., 2024) กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะครูผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพระคัมภีร์กลุ่มเครือข่ายมีมากมายในประเทศไทย ผู้เขียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมลักษณะนี้ครั้งแรก ในปีพ.ศ. 2556 – 2561 อาจารย์มงคล ชูระ แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลังวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ได้จัดกิจกรรมการนำเสนอบทความวิจัยระดับชาติของครู นักเรียนนักศึกษา การดำเนินโครงการครั้งนั้นได้รับความสนใจจากครูอาจารย์อาชีวศึกษาทั่วประเทศเข้าร่วมงาน นับเป็นครั้งแรกที่ผู้เขียนได้เห็นครูอาจารย์ผู้สร้างความเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษา และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เขียนได้ก่อตั้งและขับเคลื่อนชมรมเครือข่ายนักวิจัยและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอาชีวศึกษา (ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2558) โดยการสนับสนุนการดำเนินการและงบประมาณจากสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ซึ่งขับเคลื่อนนโยบายโดย ดร.อชิปไตย โปแดง ทำให้เกิดชมรมวิชาชีพต่าง ๆ ตามความสนใจของครูอาจารย์หลากหลายชมรมวิชาชีพแต่ละชมรมขับเคลื่อนด้วยความมุ่งมั่นและใช้อุดมการณ์ในการรวมตัวกัน ส่งผลให้ครูอาจารย์ต่างสถาบันช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน นับเป็นนโยบายที่ดีที่สุดสำหรับการสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2566 – 2567 วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และเครือข่ายอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ได้ร่วมกันจัดอบรมออนไลน์ และต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2569 ได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพครูบุคลากรอาชีวศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางนวัตกรรมและวิชาการ ระยะที่ 3 โดยการสนับสนุนจากวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา จากการดำเนินการต่อเนื่องตลอดหลายปีที่ผ่านมา ผู้เขียนพบว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพระคัมภีร์กลุ่มเครือข่ายมีพลัง เกิดผลกระทบ (Impact) ในระดับสูง เนื่องจากครูอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจ ความตั้งใจ และความมุ่งมั่นในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือดูแลกันอย่างต่อเนื่อง เป็นเครือข่ายกัลยาณมิตร ซึ่งตลอดทั้ง 3 ระยะนั้น เป็นการดำเนินกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพระคัมภีร์กลุ่มเครือข่าย โครงการระยะที่ 1 โดยวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี ระยะที่ 2 โดยวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง และระยะที่ 3 โดยวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา โดยโครงการมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ (1) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรม และวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ และ (2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมทั้งในและนอกสถานศึกษาไปประยุกต์ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ โดยมีครูอาจารย์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั่วประเทศทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมกิจกรรม และกิจกรรมสำคัญ

คือ ครูอาจารย์ผู้สอนได้นำนวัตกรรมมาแสดง และนำเสนอกระบวนการสร้างและพัฒนา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ : แนวทางการประยุกต์ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระดับกลุ่มเครือข่าย พัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงอย่างมีพลัง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

1. การพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่าย เป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องตลอดอาชีพครู สามารถดำเนินการได้โดยครู สถานศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1.1 ระดับครูอาจารย์ผู้สอน เป็นกลไกสำคัญและสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีพลังมากที่สุด ครูจึงต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (วิจารณ์ พานิช, 2559) โดยเริ่มจากสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ศึกษาดูงานระหว่างกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ และดำเนินนวัตกรรมภายในเครือข่าย ขยายเครือข่ายความร่วมมือ และเมื่อจำนวนสมาชิกในเครือข่ายมากขึ้น เขียน โครงการพัฒนาสมรรถนะครู โดยให้ผู้บริหารวิทยาลัยใดวิทยาลัยหนึ่งเป็นผู้ดำเนินโครงการหลัก ระยะเวลาเริ่มต้นผู้เข้าร่วมโครงการอาจจะต้องเฉลี่ยค่าดำเนินการโครงการด้วยกัน ระยะเวลาต่อไปอาจจะของบประมาณสนับสนุนจากวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 ระดับสถานศึกษา เริ่มจากการทำความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา โดยการสนับสนุนงบประมาณร่วมกันและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่าง วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพฯ บริบทสถานศึกษาใกล้เคียงกัน ร่วมมือกันพัฒนาสมรรถนะครูอาจารย์ในเครือข่ายความร่วมมือ เฉลี่ยงบประมาณดำเนินการตลอดโครงการ หมุนเวียนสถานที่ดำเนินโครงการ/จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการลักษณะเช่นนี้ นอกจากจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากร ค่อย ๆ เติบโตอย่างต่อเนื่องแล้ว จะทำให้เกิดความร่วมมือด้านอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย เช่น การประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนร่วมกัน การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน การดำเนินการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษาร่วมกัน เป็นต้น

1.3 ระดับสถาบันการอาชีวศึกษา เริ่มจากการทำความร่วมมือระหว่างสถาบันการอาชีวศึกษา ที่มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวนหลายสถานศึกษา สถาบันฯ สามารถดำเนินการ โดยแต่งตั้งคณะทำงานจากสถานศึกษาในสังกัด หรือเป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันฯ หลาย ๆ สถาบันฯ พัฒนาศมรรถนะครูจากสถานศึกษาภายในสังกัดของสถาบันฯ โดยใช้งบประมาณของสถาบันฯ หรือจากสถานศึกษาในสังกัดร่วมกันเฉลี่ยงบประมาณ

การดำเนินการทั้ง 3 ระดับตลอดโครงการ นอกจากจะประกอบด้วยวิทยากรด้านวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้ว ควรแต่งตั้งครูอาจารย์ที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือเชี่ยวชาญพิเศษ จากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นวิทยากรร่วม หรือวิทยากร

ประจำกลุ่มด้วย และเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการ นำนวัตกรรมมาแสดงหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน โดยการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการจะต้องให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่สังคมแห่งความร่วมมือ และความสามัคคี

2. การดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาครูอาชีพศึกษาสมรรถนะสูง ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพระดับกลุ่มเครือข่าย ควรเน้นการพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัย อย่างน้อย 4 ระยะ แต่ละระยะควรจะห่างกันประมาณ 3 เดือน เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีเวลาในการดำเนินการจัดทำเอกสาร และจำนวนชั่วโมงอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ดังนี้

ระยะที่ 1 การเขียนเค้าโครงงานวิจัยการสร้างและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ 3 บท

ระยะที่ 2 การจัดทำเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ผลการวิจัย และการสรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 4 การเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัย และนวัตกรรมสู่เวทีงานวิจัยและนวัตกรรมทั้งระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เป็นส่วนสำคัญในการสร้างและพัฒนาครูอาชีพศึกษาให้เป็นนักวิชาการที่มีผลงานเผยแพร่ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

3. การอบรมสัมมนาอาจจะพิจารณาใช้แนวทางการพัฒนาผสมผสาน (Blended Approach) รูปแบบผสมผสานออฟไลน์ และออนไลน์ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Diao & Hu, 2022) มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงตามความสามารถ และความเร็วในการเรียนรู้ของครูแต่ละคน (Personalized Learning)

4. การพัฒนาสมรรถนะเป้าหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก และความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูเป็นผลพลอยได้ที่เกิดจากความเป็นครูอาชีพศึกษาสมรรถนะสูง และความเป็นนักวิชาการที่เพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาการพัฒนา ประกอบด้วย (1) การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 4 ด้านของคุณวุฒิจำเป็นอาชีพศึกษาในทุกระดับการศึกษา (2) การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งครูตามระดับวิทยฐานะ (3) สาระการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2568) และ (4) การพัฒนาสมรรถนะครูตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะของ ก.ค.ศ. เพื่อให้ครูอาจารย์ที่พัฒนานวัตกรรมได้นำผลของความมุ่งมั่นเพิ่มหรือเลื่อนวิทยฐานะให้กับตนเอง

บทสรุป

การพัฒนาครูอาชีพศึกษาสมรรถนะสูงถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษาของประเทศให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560–2579 และนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษาที่มุ่งสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพและเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ครูอาชีพศึกษาจึงมิได้ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดความรู้ แต่ต้องพัฒนาตนเองสู่การเป็น “ครูผู้นำทางวิชาชีพ” ที่มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ การวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการสร้าง

ผลกระทบต่อผู้เรียนและสังคมในวงกว้าง การพัฒนาครูตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติและเรียนรู้ จนถึงระดับสร้างการเปลี่ยนแปลง เป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูงจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการสร้างวัฒนธรรมวิชาการอย่างต่อเนื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่าย (Network Professional Learning Community : Network PLC) เป็นแนวทางสำคัญที่มีพลังและเกิดผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาครูอาชีวศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันเรียนรู้ แลกเปลี่ยนนวัตกรรม และพัฒนางานวิชาการบนพื้นฐานของความร่วมมือแบบกัลยาณมิตร การประยุกต์ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่ายเพื่อการพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลการพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่าย

จากประสบการณ์ของผู้เขียนในฐานะประธานชมรมเครือข่ายนักวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2556 – 2558) การดำเนินโครงการเครือข่ายครูอาชีวศึกษาเพื่อยกระดับการวิจัย และ

พัฒนาสื่อวัตกรรมการสอน ผ่านระบบออนไลน์ (เลอพงษ์ สุวรรณนันท์ และพรรัฐ ทองมี, 2566) และการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางนวัตกรรมและวิชาการ ระยะที่ 3 พบว่า การดำเนินกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายสามารถสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และต่อยอดสู่การสร้างผลงานวิชาการ งานวิจัยและการพัฒนาวิทยฐานะ ได้อย่างเป็นรูปธรรม แนวทางการพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มเครือข่าย สามารถดำเนินการได้ทั้งในระดับครูผู้สอน ระดับสถานศึกษา และระดับสถาบันการอาชีวศึกษา โดยเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การดำเนินโครงการควรมีลักษณะเป็นระบบ มีหลายระยะ ตั้งแต่การพัฒนาเค้าโครงงานวิจัย การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล จนถึงการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ รวมถึงควรประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาแบบผสมผสาน (Blended Approach) เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท ความสามารถ และความแตกต่างของครูแต่ละคน หากดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (เช่น 10-20 ปี) จะเกิดวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือเพื่อการสร้างสรรค์ บนฐานความคิดเชิงบวก (Positive Mindset) ระหว่างครู ระหว่างสถานศึกษาหรือภาคภายนอก เกิดเป็นพลังความสามัคคี หนุนความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองด้วยการศึกษาไม่ใช่ทำหน้าที่แค่สร้างคน แต่มีส่วนร่วมสร้างสังคมไทยทั้งระบบ (วิจารณ์ พานิช, 2566) นอกจากจะพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงแล้ว จะเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนและนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษาจำนวนมากอีกด้วย ซึ่งหากดำเนินการอย่างต่อเนื่องจะเป็นการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระดับกลุ่มเครือข่าย ผู้การจัดตั้งเป็นชมรม ชมรมวิชาชีพ หรือสมาคม จะทำให้การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการมีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือกับองค์กรหรือสถานประกอบการ ทั้งในด้านการฝึกอบรม และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์แก่สมาชิก ตัวอย่างเช่น ชมรมวิชาชีพเทคโนโลยีตัวถังและสีรถยนต์ ก่อตั้งและดำเนินการโดย อาจารย์ไพรัตน์ พรหมมา (พ.ศ. 2556-2565) เป็นชมรมวิชาชีพที่ดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ได้รับการสนับสนุนจากหลายสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง ทั้งวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณดำเนินการ เช่น บริษัท นิปปอนเพนต์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท TOA Performance Coating Corporation Co.,Ltd. บริษัท เพ็ชรเกษม คาร์ คัลเลอร์ จำกัด บริษัทกลาส ไลท์ติ้ง ไทย จำกัด บริษัทแอ็กซอลตาไลท์ติ้ง ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท เอ็ม เค อินคัสเทรียล ซัพพลาย จำกัด สมาคมซ่อมรถยนต์แห่งประเทศไทย และการร่วมมือกับสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ดำเนินการจัดอบรมพัฒนาครูผู้สอนสาขาตัวถังและสีรถยนต์ จากตัวอย่างการจัดตั้งเป็นชมรมวิชาชีพของชมรมวิชาชีพเทคโนโลยีตัวถังและสีรถยนต์ จะทำให้มีความน่าเชื่อถือ การบริหารจัดการเป็นระบบ และสร้างความร่วมมือกับองค์กร หรือสถานประกอบการได้สะดวกขึ้น เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และประเมินค่าไม่ได้

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาครูอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพระดับกลุ่มเครือข่าย เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความร่วมมือทางวิชาการ เสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งต่อครู ผู้เรียน สถานศึกษา และระบบอาชีวศึกษาโดยรวม และเป็นกระบวนการที่ต้องทำต่อเนื่องด้วยเป้าหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การเปลี่ยนแปลงในระดับพลิกโฉมปฏิรูป และเป็นการเปลี่ยนแปลงไปเรียนรู้ไปต่อเนื่องไม่สิ้นสุด (วิจารณ์ พานิช, 2559) อันจะนำไปสู่การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ บรรลุวิสัยทัศน์ที่เป็นความคาดหวังตามเจตนารมณ์ของการจัดการอาชีวศึกษา “ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีคุณธรรม คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ” และสามารถแข่งขันได้ในระดับประเทศและระดับสากลต่อไป

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2568). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ พ.ศ. 2568*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 142 ตอนพิเศษ 123 ง. หน้า 32-39.
- ไพรัตน์ พรหมมา. (2565). *สรุปผลการดำเนินโครงการชมรมวิชาชีพเทคโนโลยีตัวถังและสีรถยนต์*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- เลอพงษ์ สุวรรณนันท์ และพรรณี ทองมี. (2566). *รายงานผล โครงการเครือข่ายครูอาชีวศึกษาเพื่อยกระดับการวิจัย และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอน*. http://www.spy.ac.th/docs/report_01.pdf
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. บริษัท ตาตา พับลิเคชั่น จำกัด.
- วิจารณ์ พานิช. (2559). *บันทึกชีวิตครูสู่ชุมชนการเรียนรู้*. บริษัท เอส.อาร์.พี.ร่นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- วิจารณ์ พานิช. (2566). *โรงเรียนเป็นชุมชนเรียนรู้*. บริษัท เอส.อาร์.พี.ร่นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567a). *ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2567*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนพิเศษ 78 ง. หน้า 57-64.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567b). *ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนพิเศษ 78 ง. หน้า 65-74.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567c). *ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พ.ศ. 2567*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนพิเศษ 78 ง. หน้า 75-84.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). *คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่งครู*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2568). *ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง มาตรการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 142 ตอนพิเศษ 352 ง. หน้า 50-51.
- สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.) *แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)*. สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา.
- Baisden, T. N. (2023). *Professional Learning Communities Effectiveness on Teacher Learning as Perceived by Title I Elementary Teachers: A Case Study*. [Doctoral dissertation, Columbus State University]. Columbus State University Library. https://csuepress.columbusstate.edu/theses_dissertations/505
- Carr, J. (2024). *PLCs: A Recipe for Success? The Impact of Professional Learning Communities on Teacher Practice and Teacher Retention*. [Doctoral dissertation, St. John Fisher University]. Education Doctoral. <http://libguides.sjfc.edu/citations>.
- Diao, J., & Hu, K. (2022). Preparing TVET teachers for sustainable development in the information age: Development and application of the TVET teachers' teaching competency scale. *Sustainability*, 14(18), 11361.
- DuFour, R. (2007). Professional learning communities: A bandwagon, an idea worth considering, or our best hope for high levels of learning?. *Middle school journal*, 39(1), 4-8.
- Gore, J., & Rosser, B. (2022). Beyond content-focused professional development: Powerful professional learning through genuine learning communities across grades and subjects. *Professional Development in Education*, 48(2), 218-232.
- Liu, J., Aziku, M., Qiang, F., & Zhang, B. (2024). Leveraging professional learning communities in linking digital professional development and instructional integration: evidence from 16,072 STEM teachers. *International Journal of STEM Education*, 11(1), 56.
- Mayer, D. & Lloyd, M. (2011). *Professional Learning: An Introduction to the Research Literature*. Australia: AITSA